

Õiguskantsler

Alajõe Vallavolikogu
Alajõe Vallavalitsus
alajoevv@alajoevv.ee

Teie nr

Meie 04.03.2015 nr 6-5/141345/1500957

Jäätmeveo korraldusest Alajõe vallas

Austatud volikogu esimees
Austatud vallavanem

Tänan Teid mulle 15.12.2014 ja 28.01.2015 edastatud selgituste eest. Kuivõrd Alajõe Vallavalitsus tunnistas oma 23.01.2015 määrusega nr 1 „Alajõe Vallavalitsuse 16.04.2014 määruse nr 3 kehtetuks tunnistamine“ kehtetuks Alajõe Vallavalitsuse 16.04.2014 määruse nr 3 „Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete jäätmeveo teenustasu suuruse määramine Alajõe vallas“, siis ma lõpetan selle määruse osas normikontrolli menetluse.

Samas märgin, et Alajõe Vallavolikogu võttis 22.01.2015 vastu määruse nr 1 „Alajõe Vallavolikogu 30.12.2013 määruse nr 56 muutmine“ (edaspidi: määrus nr 56), millega kehtestas muu hulgas ikkagi määrusega jäätmeveo teenustasud isikutele. Nimetatud regulatsioon ei arvesta minu hinnangul Riigikohtu praktikat. Selgitan.

Määruse nr 56 § 5 on alates 30.01.2015 kahe kehtiva lõikega. Paragrahvi 5 lg 1 järgi määratakse korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete jäätmeveo teenustasu suurus kindlaks jäätmevedaja poolt pakkumises esitatud ja edukaks tunnistatud pakkumuses. Jäätmeveo teenustasu peab katma jäätmeseaduse § 66 lõikes 5 sätestatu. Määruse nr 56 § 5 lõike 4 kohaselt kehtib kuni sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenustasu suuruse selgumiseni Alajõe vallas jäätmeveo teenustasu suurus eraisikust kinnistu omanikule 3 (kolm) eurot kuus ning juriidilisest isikust kinnistu omanikule 5 (viis) eurot kuus.

Seega nähtub määruse nr 56 normidest, et jäätmeveo teenustasu peaks üldjuhul selguma jäätmevedaja esitatud pakkumise valla poolt hindamise ja edukaks tunnistamise kaudu (§ 5 lg 1). Määruse nr 56 § 5 lg 4 sätestab jäätmeveo teenustasu kindla suuruse, kuid see norm reguleerib jäätmeveo teenustasu suurust seni, kuni mõne jäätmevedaja pakkumine on valla poolt edukaks tunnistatud. Minu arvates viitavad kirjeldatud normid sellele, et Te kavatsete leida jäätmevedaja konkursi kaudu, kuid konkursi tulemuste selgumiseni rakendatakse Alajõe vallas vallavolikogu poolt määrusega nr 56 määratud jäätmeveo teenustasusid.

Eelnevalt käsitletud määruse nr 56 § 5 lõiget 4 tuleb aga vaadata eelkirjeldatust mõnevõrra laiemas kontekstis.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Mulle teadaolevalt oli veel hiljuti Alajõe vallas jäätmevedu korraldatud jäätmeseaduse (edaspidi: JäätS) § 66 lg 1¹ alusel (Teie 15.12.2014 kiri nr 9.3.1/2561-1). JäätS § 66 lg 1¹ lubas jäätmeveo korraldada selliselt, et jäätmeid vedava ettevõtja ainsaks kliendiks ja temale tasu maksjaks on kohaliku omavalitsuse üksus või viimase poolt volitatud mittetulundusühing. Sellisel juhul lasus jäätmevaldajate üle arvestuse pidamise ning nendega arveldamise kohustus kohaliku omavalitsuse üksusel või viimase volitatud mittetulundusühingul. Seeläbi võimaldas JäätS § 66 lg 1¹ jäätmeveo teenustasu suurust otsustada kohalikul omavalitsusel analoogselt sellega, mida on vallavolikogu käesoleval juhtumil otsustanud määruse nr 56 § 5 lõikes 4.

Olete teadlik, et Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium analüüsis oma 06.01.2015 otsuses nr 3-4-1-34-14 JäätS § 66 lg 1¹ põhiseaduspärasust. Muu hulgas peatus kohus ka küsimusel, kas ja millistel tingimustel saab kohalik omavalitsus otsustada jäätmeveo teenustasu suuruse üle. Kohus leidis otsuse punktis 37, et: „PS § 157 lg 2 järgi on omavalitsusüksusel seaduse alusel õigus kehtestada avalik-õiguslikke rahalisi kohustusi. Seadusandja on JäätS § 66 lg-ga 1¹ koostoimes lg-ga 4 delegeerinud avalik-õigusliku rahalise kohustuse kehtestamise õiguse omavalitsusüksustele. Selline delegeerimine on kooskõlas põhiseadusega juhul, kui kõik avalik-õigusliku rahalise kohustuse elemendid on PS §-st 113 tulenevalt kindlaks määratud seaduses – üksikute elementide osas ei ole lubatud otsustusõiguse delegeerimine täitevvõimule.“ Viidatud otsuse punktis 38 märkis kohus täiendavalt: „Kui sellise avalik-õigusliku rahalise kohustuse õiguslik alus, s.o JäätS § 66 lg 1¹ kehtetuks tunnistatakse, on omavalitsusüksusel küll õigus korraldada jäätmevedu selliselt, et jäätmeid vedava ettevõtja ainsaks kliendiks ja temale tasu maksjaks on omavalitsusüksus või selle volitatud MTÜ, kuid omavalitsusüksusel puudub õigus selle eest oma kulude katteks tarbijatelt teenustasu küsida.“

Riigikohus tunnistas oma 06.01.2015 otsusega nr 3-4-1-34-14 põhiseaduspäraseks jäätmeseaduse muutmise seaduse, mis tunnistas JäätS § 66 lg 1¹ kehtetuks. Teisisõnu pidas kohus JäätS § 66 lg 1¹ kehtetuks tunnistamist lubatavaks ja põhiseadusega kooskõlas olevaks. Riigikohtu otsus jõustus 07.01.2015 ning seega on käesoleval hetkel JäätS § 66 lg 1¹ kehtetu.

Juhin veel kord Teie tähelepanu, et eelnevalt viidatud otsuse järgi saab küll korraldada jäätmevedu selliselt, et jäätmeid vedava ettevõtja ainsaks kliendiks ja temale tasu maksjaks on omavalitsusüksus või selle volitatud mittetulundusühing, kuid omavalitsusüksusel puudub õigus selle eest oma kulude katteks tarbijatelt teenustasu küsida. Palun Teil viidatud Riigikohtu otsust arvesse võtta ning mind teavitada, kui olete jäätmevedaja leidnud konkursi kaudu ning kohaldate konkursil kujunenud jäätmeveo teenustasusid.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel